

บทที่ 4

การศึกษาเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชี ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

จากลักษณะของแนวปฏิบัติทางการบัญชีระหว่างประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมและประเทศไทยที่กล่าวในบทที่ 3 นั้น ในบทที่ 4 นี้ได้ศึกษาโดยการนำการบัญชีของประเทศทั้งสองมาเปรียบเทียบกันในด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชี รูปแบบทางการบัญชี การจัดตั้งมาตรฐานการบัญชี หน่วยงานหลักที่เกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชี การพัฒนา มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการบัญชี

1. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

1.1 แหล่งเงินทุนภายนอก

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีอัตรา GDP ถัวเฉลี่ย ช่วงปี 2537 ถึง 2546 เท่ากับ ร้อยละ 6.58 เป็นอันดับที่ 2 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีอัตรา GDP ปี 2547 (ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2547) เท่ากับร้อยละ 7.00 โดยอัตราร้อยละนี้เป็นอันดับที่ 1 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งยังมีการเปิดตลาดหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ 28 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยใช้ชื่อว่า ศูนย์การค้าหลักทรัพย์ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Stock Trading Center of Vietnam - STC) ส่วนในด้านการรายงานทางการเงินนั้นประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ มุ่งเน้นการรายงานต่อรัฐบาลและผู้ถือหุ้น

และประเทศไทย มีอัตรา GDP ถัวเฉลี่ย ช่วงปี 2537 ถึง 2546 เท่ากับร้อยละ 3.56 เป็น อันดับที่ 7 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีอัตรา GDP ปี 2547 (ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2547) เท่ากับร้อยละ 7.00 โดยอัตราร้อยละนี้เป็นอันดับที่ 1 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นเดียวกับ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม อีกทั้งยังมีการเปิดตลาดหลักทรัพย์ เมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2505 ซึ่งปัจจุบันใช้ชื่อว่า ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand - SET) ส่วนในด้านการรายงานทางการเงินนั้นประเทศไทยได้มุ่งเน้นต่อผู้ถือหุ้น

ดังนั้นส่งผลให้การรายงานทางการเงินของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้มุ่งเน้นการรายงานต่อรัฐบาลและผู้ถือหุ้นเป็นหลัก ส่วนประเทศไทยนั้นได้มุ่งเน้นต่อผู้ถือหุ้นเป็นหลัก

1.2 ระบบกฎหมาย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้อ้างอิงตามทฤษฎีระบบกฎหมายแบบคอมมิวนิสต์ และระบบกฎหมายจารีตประเพณีของฝรั่งเศส จึงทำให้การบัญชีของประเทศเป็นกลุ่มประเทศที่เน้นตามกฎหมาย (Legalistic) ซึ่งมีแนวโน้มการพัฒนาไม่เร็วนัก ส่วนประเทศไทยนั้นประเทศไทยได้อ้างอิงระบบกฎหมายแบบจารีตประเพณี จึงทำให้การบัญชีของประเทศกลุ่มประเทศที่มีการบัญชีที่ไม่มุ่งเน้นกฎหมาย (Non Legalistic) ซึ่งมีแนวโน้มในการพัฒนาค่อนข้างเร็ว

1.3 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจการเมืองกับประเทศอื่น

ถ้ามองเฉพาะองค์กรที่ร่วมกันพัฒนามาตรฐานการบัญชีที่มีแนวปฏิบัติทางการบัญชีในวงกว้าง มี 6 องค์กร ได้แก่ IASC, IFAC, UN, OECD, ASEAN และ IMF ซึ่งประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามไม่ได้เป็นสมาชิกของ OECD เพียงหนึ่งองค์กรเท่านั้น ส่วนประเทศไทยนั้นเป็นสมาชิกของทั้ง 6 องค์กร

แสดงให้เห็นว่าทั้งสองประเทศ มีการพัฒนามาตรฐานการบัญชีที่มีแนวปฏิบัติทางการบัญชีในแนวปฏิบัติเดียวกันกับแนวปฏิบัติที่ใช้กันเป็นวงกว้าง

1.4 ระดับเงินเฟ้อ

มีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยร้อยละ ช่วงปี 2537 ถึง 2546 ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เท่ากับ 5.24% เป็นอันดับที่ 5 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และของประเทศไทย เท่ากับ 3.65% เป็นอันดับที่ 7 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

และมีอัตรา GDP ร้อยละปี 2547 (ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2547) ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เท่ากับ 3.50% เป็นอันดับที่ 5 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และของประเทศไทย เท่ากับ 2.20% เป็นอันดับที่ 1 ของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทยถือว่ามีความเสี่ยงเงินเฟ้อต่ำ โดยเงินเฟ้อระดับต่ำนี้ เป็นผลมาจากระดับราคาสินค้าค่อนข้างจะมีเสถียรภาพ แสดงให้เห็นว่าประชาชนค่อนข้างจะเชื่อมั่นในเรื่องของเงิน (Money) เนื่องจากค่าของเงินมีการที่เปลี่ยนแปลงไม่มากเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลง

1.5 ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจและระดับการศึกษา

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทางการบัญชี แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ ปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ส่วนประเทศไทยนั้นมี

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทางด้านทางการบัญชี แบ่งออกได้เป็น 5 ระดับ คือ ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและปริญญาเอก ซึ่งความซับซ้อนทางด้านการศึกษาระดับสูงจะสอดคล้องกับความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจในประเทศนั้น

ดังนั้นประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จึงมีขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจของหน่วยงานและระดับการศึกษาที่น้อยกว่าประเทศไทย

1.6 วัฒนธรรม

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีมุมมองทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนสูงและความเป็นจิตนิยม ส่วนประเทศไทยนั้น มีมุมมองทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ความเป็นปัจเจกบุคคล การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนน้อยและความเป็นวัตถุนิยม

ซึ่งความแตกต่างทางด้านมุมมองของทั้งสองประเทศ เป็นผลให้ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีแนวปฏิบัติทางการบัญชีมีการวัดมูลค่าทางการบัญชีอย่างระมัดระวัง และมีการเปิดเผยข้อมูลมีการเปิดเผยข้อมูลไม่มากเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับประเทศไทย

ตาราง 1 สรุปสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ตัวแปร	ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ประเทศไทย
แหล่งเงินทุนภายนอก	รัฐบาลและผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้น
ระบบกฎหมาย	กฎหมายแบบคอมมิวนิสต์ และกฎหมายจารีตประเพณีของฝรั่งเศส	กฎหมายจารีตประเพณี
ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ การเมืองกับประเทศอื่น	ยกเว้น OECD	ครบทุกองค์กร
องค์กรที่มีแนวปฏิบัติทางการบัญชีเป็นวงกว้าง ได้แก่ IASC, IFAC, UN, OECD, ASEAN และ IMF		

ตัวแปร	ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	ประเทศไทย
ระดับเงินเฟ้อ	ต่ำ	ต่ำ
ความซับซ้อนของธุรกิจและการศึกษา	น้อย	มาก
วัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม - การแบ่งชนชั้น - ความไม่แน่นอนสูง - ความเป็นจิตนิยม 	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นปัจเจกบุคคล - การแบ่งชนชั้น - ความไม่แน่นอนน้อย - ความเป็นวัตถุนิยม

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย พบว่า สภาพแวดล้อมดังกล่าวที่แตกต่างกันได้แก่ แหล่งเงินทุนภายนอก ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม คือ รัฐบาลและผู้ถือหุ้น ส่วนประเทศไทย คือ ผู้ถือหุ้น ระบบกฎหมาย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม คือ ระบบกฎหมายแบบคอมมิวนิสต์และกฎหมายจารีตประเพณีของฝรั่งเศส ส่วนประเทศไทย คือ กฎหมายจารีตประเพณี ความสัมพันธ์การเมืองและเศรษฐกิจ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นสมาชิกของ IASC, IFAC, UN, OECD, ASEAN และ IMF ยกเว้น OECD ส่วนประเทศไทยเป็นสมาชิกทุกองค์กร ความซับซ้อนของธุรกิจและการศึกษา ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีน้อย ส่วนประเทศไทยมีมาก และวัฒนธรรม ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนสูงและมีความเป็นจิตนิยม ส่วนประเทศไทยมีความเป็นปัจเจกบุคคล การแบ่งชนชั้น ความไม่แน่นอนน้อยและความเป็นวัตถุนิยม และสภาพแวดล้อมดังกล่าวที่คล้ายคลึงกันคือ ภาวะเงินเฟ้อ ที่ต่ำเหมือนกัน

2. รูปแบบทางการบัญชี (Accounting Model) ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทยมีการพัฒนาทางการบัญชี โดยการอิงมาตรฐานการรายงานทางการเงินของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศเช่นกัน ดังนั้นประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทยจึงมีการใช้รูปแบบทางการบัญชี คือ ใช้รูปแบบการนำเสนออย่างยุติธรรมและเปิดเผยอย่างเต็มที่ (The Presentation/Full Model) เช่นกัน

3. การจัดตั้งมาตรฐานการบัญชี

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีกระทรวงการคลังของประเทศเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการสร้างมาตรฐานการบัญชี ซึ่งกระทรวงดังกล่าวได้ให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีมีความรับผิดชอบ ในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีแห่งประเทศไทย สังคมนิยมเวียดนาม โดยการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีนี้ กระทรวงการคลังได้รวบรวมสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีมาจัดตั้งอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มร่างมาตรฐานการบัญชี โดยกลุ่มนี้อยู่ภายใต้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว

และประเทศไทย มีสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (ส.บ.ช.) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการสร้างมาตรฐานการบัญชี โดยทางสมาคมฯ กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีนั้น คณะกรรมการดังกล่าวได้จัดสัมมนาพิจารณา และนำไปใช้ปฏิบัติจริงก่อนที่จะมีการเสนอต่อคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี (ก.บ.ช.) ประกาศใช้เป็นมาตรฐานการบัญชีต่อไป

ดังนั้น การจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยจึงมีการจัดตั้งที่ซ้ำ และสอดคล้องกับสถานการณ์จริงน้อยกว่าการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เนื่องจากในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยสังคมนิยมเวียดนาม ขึ้นตรงต่อหน่วยงานของภาครัฐและได้ระดมความคิดจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี แต่ประเทศไทยนั้น ขึ้นตรงต่อหน่วยงานอิสระและได้ระดมความคิดจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีโดยมีการจัดสัมมนาพิจารณา และทดลองนำไปปฏิบัติจริงก่อนเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากบุคคลจากหลายฝ่าย

4. หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชี ได้แก่ กระทรวงการคลังของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (The Ministry of Finance - MOF of the Socialist Republic of Vietnam) สมาคมวิชาชีพทางการบัญชีแห่งประเทศไทย (Vietnamese Accounting Association - VAA) สภาวิชาชีพบัญชีแห่งชาติ (The National Council for Accountancy) คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี (Accounting Standards Board)

ส่วนประเทศไทย มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชี ได้แก่ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย หรือ ส.บช. (The Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand - ICAAT) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต. (The Securities and Exchange Commission, Thailand - SEC) ธนาคารแห่งประเทศไทย (The Bank of Thailand - BOT) กรมสรรพากร (The Department of Revenue) และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (The Department of Business Development - DBD)

ซึ่งหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางด้านการบัญชีของทั้งสองประเทศล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการบัญชีในประเทศของตน และให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีเป็นวงกว้าง

5. การพัฒนามาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

โดยการพัฒนามาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามนั้น ได้เริ่มมีการพัฒนาอย่างมากเมื่อ ปี พ.ศ. 2543 โดยกระทรวงการคลังได้ออกคำสั่งให้กำหนดข้อปฏิบัติทางการบัญชีแก่ธุรกิจต่าง ๆ ในประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เพื่อให้มีระบบบัญชีเป็นแนวทางเดียวกัน และทบทวนการบัญชีและการสอบบัญชีของกระทรวงการคลังกำลังร่างมาตรฐานการบัญชีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ เรื่องสินค้างเหลือ สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน สินทรัพย์ถาวรที่ไม่มีตัวตนและรายได้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 กระทรวงการคลังได้ดำเนินการตามแผนการที่จะทำให้ระบบบัญชีของประเทศ เป็นแนวทางเดียวกัน โดยการนำมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) มาอ้างอิงในการจัดทำมาตรฐานการบัญชี ซึ่งมาตรฐานการบัญชี 4 ฉบับ ซึ่งร่างในปี พ.ศ. 2543 ได้จัดทำเสร็จแล้ว อีกทั้งในปี พ.ศ. 2544 นี้ กระทรวงการคลังได้พัฒนากฎหมายการบัญชี

ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาเป็นแบบเศรษฐกิจแบบตลาดหรือแบบธุรกิจเสรี หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2545 กระทรวงการคลังได้ปรับปรุงและเริ่มนำ VAS มาใช้แทนกฎระเบียบทางการบัญชีในปัจจุบัน (CAR) โดย VAS ที่นำมาใช้นั้นมีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ VAS 02 เรื่องสินค้าคงเหลือ VAS 03 เรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน VAS 04 เรื่องสินทรัพย์ถาวรที่ไม่มีตัวตน และ VAS 14 เรื่องรายได้และรายได้อื่น และในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้ VAS เพิ่มเติมอีก 6 ฉบับ ได้แก่ VAS 01 เรื่องแม่บทการบัญชี VAS 06 เรื่องสัญญาเช่าระยะยาว VAS 10 เรื่องผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ VAS 15 เรื่องสัญญาก่อสร้าง VAS 16 เรื่องต้นทุนการกู้ยืม และ VAS 24 เรื่องงบกระแสเงินสด และกระทรวงการคลัง และนอกจากนี้กระทรวงการคลังกำลังพัฒนา VAS ฉบับอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก

และในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีของไทย ในปี พ.ศ. 2543 สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย (The Institute of Certified Accountants and Auditors of Thailand - ICAAT) ได้ออกมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (TAS) จำนวน 10 ฉบับ และการตีความมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (Thai Accounting Standard Interpretations – TASI) อีกจำนวน 4 ฉบับ และในปีเดียวกันนี้ได้มีการออกพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 แทนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 285 เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องบางประการที่ไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางการบัญชีและการจัดทำบัญชีในปัจจุบัน และไม่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่เป็นสากล ซึ่งมีผลทำให้ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพการสอบบัญชี (ก.บช.) ได้มติให้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดย ICAAT จำนวน 33 ฉบับ ประกอบด้วยแม่บทการบัญชี 1 ฉบับ มาตรฐานการบัญชี 28 ฉบับ และการตีความมาตรฐานการบัญชี 4 ฉบับ เป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ต่อมาในปี พ.ศ. 2544 ICAAT ได้ออก TAS ฉบับใหม่ จำนวน 7 ฉบับ ในปีถัดมา คือ ปี พ.ศ. 2545 ก.บช. ได้ออกประกาศเพื่อยกเว้นการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 7 ฉบับ และมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการบัญชีอีก 2 ฉบับ และในช่วงปี พ.ศ. 2546 และ 2547 ICAAT และ ก.บช. ได้ยกเลิก TASI 1 เรื่องสินทรัพย์ที่ลูกหนี้โอนให้เพื่อชำระหนี้ และกำหนดให้ใช้ TASI 9 เรื่องสินทรัพย์ที่ลูกหนี้โอนให้เพื่อชำระหนี้แทน โดยในช่วงปีดังกล่าวนี้ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีของ ICAAT แบ่งได้ 5 ส่วนดังนี้ ได้แก่ ทบทวนการแก้ไข TAS ที่ ICAAT ได้ประกาศใช้แล้ว การศึกษาและจัดทำ TAS การศึกษาและจัดทำแนวปฏิบัติทางการบัญชี การปรับปรุง TAS ให้ตรงตาม International Accounting Standards ที่มีการแก้ไขใหม่ และประเด็นสรุปของ TAS ที่มีการปรับปรุงให้เป็นไปตาม IAS (อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ก.บช.) ซึ่งในปัจจุบันนี้มีมาตรฐาน

การบัญชีที่ประกาศใช้ จำนวน 35 ฉบับ อีกทั้งในปี พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ก็ดั่งจะเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งจะให้มีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2547 นี้

6. ผลการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชี ระหว่างประเทศมาตรฐานรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย

ในการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีนี้ จะศึกษามาตรฐานการบัญชีของประเทศ มาตรฐานรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Vietnamese Accounting Standards - VAS) โดยแบ่งเป็นกลุ่มของ มาตรฐานการบัญชีที่มีผลบังคับใช้ในรายงานการเงินปี พ.ศ. 2545 และแม่บทการบัญชีที่มีผลบังคับ ใช้ในรายการทางการเงินปี พ.ศ. 2546 เปรียบเทียบกับมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (Thai Accounting Standards - TAS) ที่ประกาศใช้แล้ว โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีแต่ละเรื่องตามมาตรฐานการบัญชีแต่ละฉบับของทั้งสองประเทศ ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะด้านการรับรู้ การวัดมูลค่าและการเปิดเผยข้อมูล ดังตาราง 2 การเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของประเทศ มาตรฐานรัฐสังคมนิยมเวียดนามและประเทศไทย

ตาราง 2 การเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของประเทศมาตรฐานรัฐสังคมนิยมเวียดนามและ ประเทศไทย

มาตรฐานการบัญชีของประเทศมาตรฐานรัฐสังคมนิยมเวียดนาม		มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย	
ฉบับที่	เรื่อง	ฉบับที่	เรื่อง
01	แม่บทการบัญชี	-	แม่บทการบัญชี
02	สินค้ำคงเหลือ	31	สินค้ำคงเหลือ
03	สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน	32	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
05	รายได้และรายได้อื่น	37	การรับรู้รายได้

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบมาตรฐานการบัญชีของประเทศมาตรฐานรัฐสังคมนิยม เวียดนามและประเทศไทย เป็นการศึกษาเปรียบเทียบแนวปฏิบัติทางการบัญชีในเรื่องแม่บทการ บัญชี โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง VAS 01 เรื่องแม่บทการบัญชี และ TAS เรื่องแม่บทการบัญชี ในเรื่องสินค้ำคงเหลือ โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง VAS 02 เรื่องสินค้ำคงเหลือ และ TAS 31 เรื่องสินค้ำคงเหลือ ในเรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง VAS 03 เรื่อง

สิทธิบัตรที่มีตัวตนและ TAS 32 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และในเรื่องรายได้ โดยศึกษา
เปรียบเทียบระหว่าง VAS 05 เรื่องรายได้และรายได้อื่น และ TAS 37 เรื่องการรับรู้รายได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 01 เรื่อง แม่บทการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เรื่อง แม่บทการบัญชี

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<p>ผลการศึกษาเปรียบเทียบ</p> <p>ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ต้องเข้าเงื่อนไขการรับรู้ทั้ง 2 ข้อ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเป็นไปได้ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการจะไหลเข้าหรือออกจากกิจการ 2. รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ 	<p>ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ</p>	<p>ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ</p>	
<p>■ VAS 01 เรื่อง แม่บทการบัญชี</p>		<ul style="list-style-type: none"> ■ ใช้ราคาทุนเดิมอย่างเดียวก่อนเป็นเกณฑ์ในการวัดมูลค่า 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีการแยกขายได้เป็น 2 ประเด็น คือ รายได้และรายได้อื่น
<p>■ TAS เรื่อง แม่บทการบัญชี</p>		<ul style="list-style-type: none"> ■ ใช้เกณฑ์ในการวัดมูลค่า 4 เกณฑ์ ได้แก่ ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าที่จะได้รับและมูลค่าปัจจุบัน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีการแบ่งขายได้เพียงประเด็นเดียว และในการจัดทำงบการเงินนั้น กล่าวถึงการจัดทำงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

จากตาราง 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 01 เรื่อง แม่บทการบัญชีและมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย เรื่อง แม่บทการบัญชี ทำให้ทราบแนวปฏิบัติทางการบัญชี คือ

การรับรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ต้องเข้าเงื่อนไขในการรับรู้ทั้ง 2 ข้อ ได้แก่

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจะไหลเข้าสู่กิจการ
2. รายการดังกล่าวมีราคาทุนหรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

การวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ เกณฑ์ในการวัดมูลค่านั้น VAS ใช้ราคาทุนเดิม ส่วน TAS ใช้ถึง 4 วิธี ได้แก่ ราคาทุนเดิม ราคาทุนปัจจุบัน มูลค่าที่จะได้รับและมูลค่าปัจจุบัน

การเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- องค์ประกอบพื้นฐานในงบการเงินในส่วนของรายได้นั้น VAS ได้มีการแยกรายได้เป็น 2 ประเด็น คือ รายได้และรายได้อื่น ส่วน TAS มีเพียงแค่ประเด็นรายได้เท่านั้น และ
- VAS ไม่มีการกล่าวถึงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน ส่วน TAS มีการกล่าวถึง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ตาราง 4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 02 เรื่อง สินค้าคงเหลือ และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
ผลการศึกษาเปรียบเทียบ	<p>ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ทั้งสองมาตรฐานการบัญชีมีเงื่อนไขการรับรู้ที่คล้ายคลึงกัน โดยจะรับรู้สินค้าคงเหลือเมื่อเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ถือไว้เพื่อขายในการดำเนินธุรกิจตามปกติ 2. อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป 3. มีไว้ใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ 	<p>ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ การวัดราคาสินค้าคงเหลือทั้งสองมาตรฐานการบัญชีใช้ราคาตามราคารวมและมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า และต้นทุนสินค้าคงเหลือทั้งสองมาตรฐานการบัญชีประกอบด้วย ต้นทุนทั้งหมดในการซื้อ การแปลงสภาพและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สินค้าคงเหลืออยู่ในสถานที่และอยู่ในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน</p> <p>และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ</p>	<p>มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ</p>

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ VAS 01 เรื่อง สิ้นค้าคงเหลือ 		<ul style="list-style-type: none"> ■ ในส่วนของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ <ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลืออยู่ 4 วิธี ได้แก่ วิธีราคาเจาะจง วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก วิธีเข้าก่อนออกก่อนและวิธีเข้าหลังออกก่อน - ซึ่งวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักได้กำหนดให้เลือกการคำนวณไว้คือในแต่ละครั้งที่ได้รับ ในแต่ละเดือนหรือในแต่ละไตรมาส 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ในงบการเงินได้เปิดเผยเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่จำแนกประเภทสินค้าคงเหลือนั้น ไม่ได้กำหนดให้เปิดเผยยอดรวมของราคาตามบัญชีและยอดรวมของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ - ในกรณีที่มีการกันเงินไว้สำหรับค่าเพื่อราคาสินค้าลดลงนั้น ได้มีการกำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของค่าเผื่อนี้ด้วย - ในกรณีที่มูลค่าสินค้าคงเหลือปรับราคาเพิ่มขึ้นนั้น ได้กำหนดให้เปิดเผย จำนวนเงินรวมของการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ VAS 01 เรื่อง สินค้าคงเหลือ (ต่อ) 			<ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีของการเปิดเผยเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้น ได้กำหนดให้เปิดเผยเหตุการณ์ที่เป็นผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของสินค้านั้น
<ul style="list-style-type: none"> ■ TAS 37 เรื่อง สินค้าคงเหลือ 		<ul style="list-style-type: none"> ■ ในส่วนของการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ <ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลืออยู่ 6 วิธี ได้แก่ วิธีราคาเจาะจง วิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก วิธีเข้าก่อนออกก่อน วิธีเข้าหลังออกก่อน วิธีต้นทุนมาตรฐานและวิธีราคาขายปลีก 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ในงบการเงินได้เปิดเผยเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่จำแนกประเภทสินค้าคงเหลือนั้น ได้กำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของราคาตามบัญชีและจำนวนเงินรวมของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ - ไม่มีรายการกำหนดให้เปิดเผยค่าเผื่อราคาสินค้าลดลง

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ TAS 37 เรื่องสินค้ายกย่องหนี้ (ต่อ) 	<ul style="list-style-type: none"> - ซึ่งวิธีวัดมูลค่าของหนี้สินได้กำหนดการคำนวณไว้คือ ให้คำนวณเป็นระยะๆ ขึ้นอยู่กับสภาพกิจการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีที่มูลค่าสินค้ายกย่องหนี้สินที่เพิ่มขึ้นได้กำหนดให้เปิดเผยมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเฉพาะราคาที่โดยปรับลดลง - ในกรณีของการเปิดเผยเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้น ได้กำหนดให้เปิดเผยเฉพาะเหตุการณ์ที่ทำให้มูลค่าสินค้ายกย่องหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการที่โดยปรับราคาตลาด 	

จากตาราง 4 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 02 เรื่อง สินค้าคงเหลือ และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 31 เรื่อง สินค้าคงเหลือ ทำให้ทราบแนวปฏิบัติทางการบัญชี คือ

การรับรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ทั้งสองมาตรฐานการบัญชีมีเงื่อนไขการรับรู้ที่คล้ายคลึงกัน โดยจะรับรู้สินค้าคงเหลือเมื่อเข้าเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ถือไว้เพื่อขายในการดำเนินธุรกิจตามปกติ
2. อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิต เพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป
3. มีไว้ใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

การวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- วิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ VAS ไม่ได้กำหนดให้ใช้วิธีต้นทุนมาตรฐาน และวิธีราคาขายปลีก แต่ TAS ได้กำหนดให้ใช้ได้
- วิธีการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือตามวิธีถ่วงเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก VAS ได้กำหนดให้คำนวณในแต่ละครั้งที่ได้รับ ในแต่ละเดือนและในแต่ละไตรมาส ส่วน TAS กำหนดช่วงการคำนวณเป็นระยะๆ ขึ้นอยู่กับสภาพกิจการ

การเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ
  - ในกรณีที่จำแนกประเภทสินค้าคงเหลือนั้น VAS ไม่ได้กำหนดให้เปิดเผยยอดรวมของราคาตามบัญชีและยอดรวมของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ส่วน TAS ได้กำหนดให้เปิดเผยยอดรวมของราคาตามบัญชีและยอดรวมของมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
  - ในกรณีที่มีการกันเงินไว้สำหรับค่าเผื่อราคาสินค้าลดลงนั้น VAS ได้มีการกำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของค่าเผื่อนี้ด้วย ส่วน TAS ไม่มีการกำหนดให้เปิดเผยค่าเผื่อราคาสินค้าลดลง
  - ในกรณีที่มูลค่าสินค้าคงเหลือปรับราคาเพิ่มขึ้นนั้น VAS ได้กำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินรวมของการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ส่วน TAS ได้กำหนดให้เปิดเผยมูลค่าที่ปรับเพิ่มขึ้นเฉพาะราคาที่เคยปรับลดลง
  - ในกรณีของการเปิดเผยเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องนั้น VAS ได้กำหนดให้เปิดเผยเหตุการณ์ที่เป็นผลต่อการเพิ่มขึ้นหรือการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของสินค้าคงเหลือ ส่วน TAS ได้กำหนดให้เปิดเผยเฉพาะเหตุการณ์ที่ทำให้ราคาสินค้าคงเหลือกลับเพิ่มขึ้นจากการที่เคยปรับราคาลดลง

ตาราง 5 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยฉบับที่ 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน และ มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
ผลการศึกษาเปรียบเทียบ ■ VAS 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มี ตัวตน	มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ■ ไม่ได้กล่าวถึงการใช้งานในสินทรัพย์ ถาวรที่มีตัวตน	มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ■ การวัดมูลค่าเริ่มแรก - ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นกับ สินทรัพย์ที่ซื้อมาหรือสินทรัพย์ที่ สร้างขึ้น ไม่มีการกล่าวถึงใน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ แต่มี การกล่าวถึงใน VAS 06 เรื่อง สัญญาเช่าระยะยาว - ไม่มีการกล่าวถึงการแลกเปลี่ยน สินทรัพย์และการวัดมูลค่า ภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรก	มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ ■ ไม่มีการกำหนดให้เปิดเผยราคาตาม บัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของ สินทรัพย์ ■ ไม่มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับ เรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนที่มีการ ตีราคาขึ้นใหม่ ■ มีการกำหนดให้เปิดเผยเรื่องต่าง ๆ เป็นกลุ่มโดยรวม

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ VAS 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน (ต่อ) 		<ul style="list-style-type: none"> ■ รายงานภายหลังการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้เป็นสินทรัพย์เมื่อมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น โดยสภาพของสินทรัพย์เหมือนเดิม ■ ค่าเสื่อมราคาและวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา มีการกำหนดไว้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต 	
<ul style="list-style-type: none"> ■ TAS 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีการกล่าวถึงการใช้งานที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ คือ เพื่อในการผลิตเพื่อใช้ในการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ เพื่อให้เช่าหรือเพื่อใช้ในการบริหารงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การวัดมูลค่าเริ่มแรก <ul style="list-style-type: none"> - ต้นทุน การกู้ยืมที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ซื้อมาหรือสินทรัพย์ที่สร้างขึ้น TAS 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีการกำหนดให้เปิดเผยราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ TAS 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ) 		<ul style="list-style-type: none"> - มีการกล่าวถึงการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และการวัดมูลค่าภายใต้การรับรู้มูลค่าเริ่มแรก ■ รายละเอียดการรับรู้เริ่มแรกจะรับรู้เป็นสินทรัพย์เมื่อมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้นจากที่เคยประเมินไว้โดยไม่ได้กล่าวถึงสภาพของสินทรัพย์ ■ ค่าเสื่อมราคาและวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา มีการกำหนดไว้หลายวิธี เช่น วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง วิธีจำนวนผลผลิต เป็นต้น โดยวิธีการใดที่จะนำมาใช้ต้องเป็นวิธีที่แสดงถึง 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องที่ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่มีราคาซื้อขายใหม่ โดยให้เปิดเผยรายการต่างๆ ได้แก่ เกณฑ์ที่ใช้ในการตีราคาสินทรัพย์วันที่ที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ การตีราคาใหม่ทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระหรือไม่ ลักษณะดัชนีที่ใช้กำหนดราคาเปลี่ยนแปลงตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทที่ควรแสดงในงบการเงินโดยใช้ราคาก่อนการวัดมูลค่าใหม่ และการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
		การปันส่วนค่าเสื่อมราคาอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับแต่ละเรื่องอย่างละเอียด

ลิขสิทธิ์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

จากตาราง 5 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทำให้ทราบแนวปฏิบัติทางการบัญชี คือ

การรับรู้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ VAS ไม่ได้กล่าวถึงการใช้งานในสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน ส่วน TAS มีการกล่าวถึงการใช้งานที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิต เพื่อใช้ในการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ และเพื่อให้เช่าหรือใช้ในการบริหารงาน

การวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- การวัดมูลค่าเริ่มแรก
  - ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ซื้อหรือสินทรัพย์ที่สร้างขึ้น VAS ไม่มีการกล่าวถึงใน VAS 03 เรื่อง สินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน แต่มีการกล่าวถึงใน VAS 06 เรื่อง สัญญาเช่าระยะยาว ส่วน TAS ไม่มีการกล่าวถึงใน VAS 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แต่มีการกล่าวถึงใน TAS 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

- VAS ไม่มีการกล่าวถึงการแลกเปลี่ยนสินทรัพย์และการวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรก ส่วน TAS มีการกล่าวถึง

- รายงานภายหลังการรับรู้เริ่มแรก VAS จะรับรู้เป็นสินทรัพย์เมื่อมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น โดยสภาพของสินทรัพย์เหมือนเดิม ส่วน TAS จะรับรู้เป็นสินทรัพย์เมื่อมีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะทำให้สภาพของสินทรัพย์เหมือนเดิมหรือดีขึ้นก็ตาม

- ค่าเสื่อมราคาและวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา VAS มีการกำหนดไว้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต ส่วน TAS มีการกำหนดไว้หลายวิธี เช่น วิธีเส้นตรง วิธียอดคงเหลือลดลง วิธีจำนวนผลผลิต เป็นต้น โดยวิธีการใดที่จะนำมาใช้ต้องเป็นวิธีที่แสดงถึงการปันส่วนค่าเสื่อมราคาอย่างเป็นระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์

การเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- VAS ไม่มีการกำหนดให้เปิดเผยราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ ส่วน TAS มีการกำหนดไว้

- VAS ไม่มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตนที่มีการตีราคาขึ้นใหม่ ส่วน TAS มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่มีการตีราคาขึ้นใหม่ โดยให้เปิดเผยรายการต่าง ๆ ได้แก่ เกณฑ์ที่ใช้ในการตีราคาสินทรัพย์วันที่ที่มีการตีราคาสินทรัพย์ใหม่ การตีราคาใหม่ทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระหรือไม่ ลักษณะดัชนีที่ใช้กำหนด

ราคาเปลี่ยนแทน ราคาตามบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละประเภทที่ควรแสดงในงบการเงิน โดยใช้ราคาก่อนการวัดมูลค่าใหม่ และการเปลี่ยนแปลงของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์

- VAS มีการกำหนดให้เปิดเผยเรื่องต่างๆ เป็นกลุ่มโดยรวม ส่วน TAS มีการกำหนดให้เปิดเผยเกี่ยวกับแต่ละเรื่องอย่างละเอียด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 6 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสยามกับบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 14 เรื่อง รายได้และรายได้อื่น และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<p>ผลการศึกษาเปรียบเทียบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ VAS 14 เรื่อง รายได้และรายได้อื่น 	<p>มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ คำนียามของรายได้ <ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้กล่าวถึงกระแสเงินสด - เศรษฐกิจว่าได้หักค่าใช้จ่ายแล้วหรือไม่ - ไม่ได้กล่าวถึงรายได้ว่ามีมารวมถึงการเพิ่มทุนหรือไม่ ■ เกณฑ์การรับรู้ ในส่วนของรายได้จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในเหตุการณ์นั้น ๆ 	<p>มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ รายได้จะถูกรวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่าบัญชีรวมที่รับหรือค่างรับสุทธิจากส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด ส่วนลดตามปริมาณซื้อและการรับคืนสินค้า 	<p>มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ รายได้อื่นกำหนดให้เปิดเผยทั้งหมดและให้แยกเป็นรายการต่างหาก

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ■ VAS 14 เรื่อง รายได้ และรายได้อื่น (ต่อ) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ รายได้อื่น หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากกิจกรรมที่ไม่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ และผิดปกติ รวมถึงการจำหน่ายและขายสินทรัพย์ถาวร บทลงโทษอันเนื่องจากการค้าผิดสัญญา การชดเชยจากการประกันภัยที่ได้รับ การตัดบัญชีครั้งก่อน ๆ ที่สะสมไว้ เจ้าหน้าที่การค้าที่ไม่ดำเนินธุรกิจต่อ การชดเชยภาษีและการลดภาษี และอื่น ๆ 		
<ul style="list-style-type: none"> ■ TAS 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ คำนิยามของรายได้ <p>- ได้กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจที่ก่อนหักค่าใช้จ่ายแล้ว</p> <p>- ได้กล่าวถึงรายได้ที่ไม่รวมถึงการเพิ่มทุน</p>		

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวปฏิบัติทางการบัญชี	การรับรู้	การวัดมูลค่า	การเปิดเผยข้อมูล
<ul style="list-style-type: none"> ▪ TAS 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ (ต่อ) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เกณฑ์การรับรู้ ในส่วนของรายได้ จากดอกเบี้ยจะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของสินทรัพย์ ▪ รายได้อื่น ได้ให้ความหมายโดยรวม ตามค่านิยมของรายได้ และในส่วนของรายได้ที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยและไม่ให้เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการนั้น เป็นส่วนหนึ่งของรายการพิเศษ ตาม TAS 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุน สำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ รายได้จะถูกรวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรมที่รับหรือจ่ายรับสุทธิจากส่วนลดการค้า และส่วนลดตามปริมาณซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่มีการกล่าวถึงรายได้อื่นอย่างชัดเจน แต่มีการกำหนดให้เปิดเผยรายการกำไรและรายการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นตามข้อกำหนดใน TAS 52 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล และ TAS 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

จากตาราง 6 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการบัญชีของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับที่ 14 เรื่อง รายได้และรายได้อื่น และมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้ ทำให้ทราบแนวปฏิบัติทางการบัญชี คือ

การรับรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- คำนิยามของรายได้
  - VAS ไม่ได้กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจว่าได้หักค่าใช้จ่ายแล้วหรือไม่ ส่วน TAS ได้กล่าวถึงกระแสเข้าเชิงเศรษฐกิจที่ก่อนหักค่าใช้จ่ายแล้ว
  - VAS ไม่ได้กล่าวถึงรายได้ว่ามีการรวมถึงการเพิ่มทุนหรือไม่ ส่วน TAS ได้กล่าวถึงรายได้ว่าไม่รวมถึงการเพิ่มทุน
- เกณฑ์การรับรู้ ในส่วนของรายได้จากดอกเบี้ย VAS จะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในเหตุการณ์นั้นๆ ส่วน TAS จะรับรู้โดยใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงของสินทรัพย์
- รายได้อื่น VAS ได้หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากกิจกรรมที่ไม่เกิดขึ้นซ้ำๆ และผิดปกติ รวมถึงการจำหน่ายและขายสินทรัพย์ถาวร บทลงโทษอันเนื่องจากลูกค้าผิดสัญญา การชดเชยจากการประกันภัยที่ได้รับ การตัดบัญชีครั้งก่อนๆ ที่สะสมไว้ เจ้าหนี้การค้าที่ไม่ดำเนินธุรกิจต่อ การชดเชยภาษีและการลดภาษี และอื่นๆ ส่วน TAS ได้ให้ความหมายโดยรวมตามคำนิยามของรายได้ และในส่วนของรายได้ที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นบ่อยและไม่ใช่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการนั้น เป็นส่วนหนึ่งของรายการพิเศษ ตาม TAS 39 เรื่อง กำไรหรือขาดทุนสำหรับงวด ข้อผิดพลาดที่สำคัญ และการเปลี่ยนแปลงทางบัญชี

การวัดมูลค่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ รายได้จะถูกวัดมูลค่าโดยใช้มูลค่ายุติธรรมที่รับหรือค้างรับ ซึ่ง VAS จะเป็นมูลค่าสุทธิจากส่วนลดการค้า ส่วนลดเงินสด ส่วนลดตามปริมาณซื้อและการรับคืนสินค้า ส่วน TAS จะเป็นมูลค่าสุทธิจากส่วนลดการค้า และส่วนลดตามปริมาณซื้อเท่านั้น

การเปิดเผยข้อมูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ รายได้อื่น VAS กำหนดให้เปิดเผยทั้งหมดและให้แยกเป็นรายการต่างหาก ส่วน TAS ไม่มีการกล่าวถึงรายได้อื่นอย่างชัดเจน แต่มีการกำหนดให้เปิดเผยรายการกำไรและรายการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นตามข้อกำหนดใน TAS 52 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในงบดุล และ TAS 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น